

Teknologiakylän päiväkodin toiminnallinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma kaudelle 2026-2028

1. Johdanto:

Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta (609/1986), yhdenvertaisuuslaki (1325/2014) ja varhaiskasvatuslaki velvoittavat jokaista päiväkotia toiminnalliseen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitteluun. Suunnitelmassa tarkastellaan ja kehitetään päiväkotimme toimintaa ja se laaditaan yhdessä henkilöstön kanssa. Lapset otetaan mukaan suunnitelman laatimiseen. Lasten osallisuus toteutetaan huomioiden sekä lapsen ikä- että kehitystaso.

Tasa-arvolain mukaan suunnitelmassa huomioidaan erityisesti vuorovaikutukseen, ohjaukseen, lasten osallisuuteen, materiaaleihin, huoltajien kohtaamiseen sekä seksuaalisen häirinnän ja sukupuoleen perustuvan häirinnän ehkäisemiseen ja poistamiseen liittyvät seikat. (Opetushallitus)

Lapsilla tulee olla mahdollisuus kehittää taitojaan ja tehdä valintoja esimerkiksi sukupuolesta, syntyperästä, kulttuuritaustasta tai muista henkilöön liittyvistä syistä riippumatta. Henkilöstön tulee luoda moninaisuutta kunnioittava ilmapiiri. Varhaiskasvatus rakentuu moninaiselle kulttuuriperinnölle, joka muotoutuu edelleen lasten, heidän huoltajiensa sekä henkilöstön vuorovaikutuksessa. (Oulun vasu)

2. Päiväkotimme arvot ja toiminta-ajatus:

Oulun kaupungin arvot koskevat myös varhaiskasvatusta:

- Rohkeus näkyy meillä uusien asioiden kokeilemisena ja avoimesti asioista puhumisena.
- Reiluus näkyy meillä sekä lasten että aikuisten tasapuolisena kohteluna ja auttamisenhaluna.
- Vastuullisuus näkyy meillä hyvien tapojen opetteluna. Toimimme Vihreän lipun periaatteiden mukaan ympäristöarvot huomioiden

Päiväkotimme on Vihreä lippu- päiväkoti. Annamme lapsille tilaa oppia eri tavoin toiminnallisesti; tutkimisen, ilmaisemisen, liikkumisen ja leikin kautta. Teemme kävelyretkiä sekä Metsämörri- ja Myttys-retkiä lähiympäristöön. Toimimme kestävän kehityksen periaatteiden mukaan arjessa, havainnoimme lähiluontoa sekä seikkailemme ja leikimme metsässä.

3. Mitä on tasa-arvo:

Lain mukaan tasa-arvolla tarkoitetaan kaikkien sukupuolten yhtäläisiä oikeuksia ja mahdollisuuksia sekä vallan ja resurssien tasapuolista jakautumista. Suomessa tasa-arvolailla ehkäistään sukupuoleen, sukupuoli-identiteettiin ja sukupuolen ilmaisuun perustuvaa syrjintää ja edistetään sukupuolten tasa-arvoa.

Varhaiskasvatuksessa tasa-arvo tarkoittaa sitä, että kiinnitämme huomiota siihen, että sukupuoli ei aseta lapsia tai aikuisia eriarvoiseen asemaan varhaiskasvatuksen arjessa. (Opetushallitus)

4. Mitä on yhdenvertaisuus:

Lain mukaan yhdenvertaisuudella tarkoitetaan kaikkien ihmisten samanarvoisuutta riippumatta heidän iästänsä, kansalaisuudesta, kielestä, uskonnosta tai vakaumuksesta, mielipiteestä, vammasta, terveydentilasta, seksuaalisesta suuntautumisesta tai muusta henkilöön liittyvästä syystä. Suomessa yhdenvertaisuuslaissa edistetään yhdenvertaisuutta ja ehkäistään syrjintää perustuen näihin ihmisen ominaisuuksiin. Sekä tasa-arvo että yhdenvertaisuus ovat perusoikeuksia ja tarkoittavat samaa asiaa: syrjimättömyyttä ja tasavertaisia mahdollisuuksia ihmisen eri ominaisuuksista huolimatta.

Varhaiskasvatuksessa yhdenvertaisuus tarkoittaa sitä, että kiinnitämme huomiota siihen, etteivät ihmisten eri ominaisuudet, kuten ihonväri, uskonto tai terveydentila, aseta lapsia tai aikuisia eriarvoiseen asemaan. (Opetushallitus)

5. Nykytilan kartoitus:

Huomioimme huoltajien mielipiteitä ja näkemyksiä suunnitelmaa laatiessamme ja toimintaa toteuttaessamme. Alkuvuodesta 2025 tehdyistä hyvinvointikyselyistä saimme tietoa lasten kokemuksista liittyen tasa-arvoiseen ja yhdenvertaiseen kohteluun.

6. Tasa-arvoinen ja yhdenvertainen tapa kohdata lapsia:

Kohtelemme lapsia lämpimästi ja huomioivasti lapsen taustasta, iästä ja sukupuolesta riippumatta. Kaikki lapset ja perheet ovat meille samanarvoisia ja se näkyy arjen vuorovaikutuksessa. Jokaisen lapsen yksilöllisyys huomioidaan. Käytämme kuvakortteja tukena monikielisille sekä tuen tarpeisille lapsille. Toiminnat suunnitellaan siten, että kaikilla lapsilla on mahdollisuus osallistua niihin oman taitotasonsa mukaan. Arjen sekä toimintojen suunnittelussa huomioidaan ja kuullaan lapsia.

7. Palautteen antaminen lapsille

Lasten vaatteita ja tavaroita ei ylikorosteta arjessa, esimerkiksi kehuta kuinka hienot vaatteet tai lelu jollakin lapsella on. Aikuisen puhe lasten tavaroista tai vaatteista ei saa olla syrjivää ja epätasa-arvoista. Positiivista palautetta annetaan kaikille lapsille. Lapsille annetaan yksilöllistä myönteistä palautetta heidän toiminnastaan, kuten avuliaisuudesta ja uusien taitojen harjoittelusta.

8. Sukupuolisensitiivinen varhaiskasvatus

Mahdollistamme kunnioittavasti ja yhdenvertaisesti kaikki lasten sukupuoli-identiteetit ja sukupuolen ilmaisun tavat. Emme vahvista stereotyyppisiä sukupuolirooleja toiminnassamme ja puheessamme.

Lapsia ohjataan erilaisten leikkien pariin riippumatta heidän sukupuolestaan. Lasten yksilölliset tarpeet ja mielenkiinnonkohteet vaikuttavat toiminnan ja leikkiympäristön suunnittelussa sukupuolta enemmän.

Tuemme lapsen positiivisen minäkuvan ja identiteetin kehitystä huomioimalla lasten yksilölliset tarpeet.

Lasten perheet ovat keskenään erilaisia. Emme tee perheistä ja lasten muista läheisistä oletuksia, vaan kysymme tarvittaessa perheenjäseniltä itseltään esimerkiksi toivotut puhuttelumuodot. Tutustumme lapsen perheeseen mahdollisimman hyvin hänen aloittaessaan varhaiskasvatuksessa luottamuksellisen ja avoimen vuorovaikutuksen syntymiseksi. Oma perhe on jokaiselle lapselle tärkein ja tuemme tätä sidettä lapsen perhemuodosta riippumatta.

9. Kehotunnekasvatus

Pidämme huolen lapsen oikeudesta oman kehon koskemattomuuteen. Opetamme lasta kunnioittamaan omaa ja toisten kehoa ja kerromme rajat koskettamiseen. Huomioimme kulttuuriset erot. Harjoitteleme tapoja, kuinka puhutaan vieraille ihmisille. Opettelemme digiturvataitoja.

10. Leikki ja oppimisympäristö

- Sukupuolisensitiivisyys

Päiväkodissa lelut ovat kaikkien lasten käytössä ja lapset saavat valita leikit mielenkiinnon kohteiden mukaan eikä leikkejä ole jaettu sukupuoliroolien mukaan. Päiväkodissa ei ole jaettu leluja, vaatteita tai värejä sukupuolen mukaan.

- Tuentarpeiset

Lasten tuen tarpeet otetaan huomioon arjessa lasten yksilöllisten tuen tarpeiden mukaisesti. Oppimisympäristöjä ja leikkejä muokataan niin, että jokaisen lapsen leikki mahdollistuu.

- esteetön kulku

Mahdollistetaan jokaiselle lapselle esteetön kulku talossa.

- Osallisuus

Lapsia osallistetaan toimintaan ja sen suunnitteluun arjessa viikoittain. Mahdollistetaan jokaisen lapsen osallisuus esimerkiksi käyttämällä kuvia kommunikoinnin tukena. Aikuinen varmistaa, että lapsi tulee kuulluksi arjessa. Huomioidaan myös ei-kielellinen viestintä ja vastataan lapsen aloitteisiin.

- Saatavuus

Lelut ja tavarat lasten ulottuvilla ja saatavilla. Oppimisympäristöjä muokataan säännöllisesti.

Lapsia jaetaan pienryhmiin päivittäin. Pienryhmät vaihtelevat päivän toiminnasta riippuen. Vaihtuvilla pienryhmillä mahdollistetaan toiminta eri lasten ja aikuisten kesken. Lapset tutustuvat näin kaikkiin ryhmän leikkikavereihin eikä kukaan lapsi jää ilman ystävää.

11. Katsomuskasvatus

Korostamme lapsille kaikkien ihmisten samanarvoisuutta. Ketään ei jätetä leikistä pois vakaumuksen takia. Perheiden uskonnollisiin arvoihin ja vakaumuksiin emme puutu. Avainasia on avoimuus eri vakaumuksien omaavien perheiden kanssa. Mikäli jossakin tilaisuudessa on uskonnollista sisältöä, tarjoamme rinnakkaisen, samanarvoisen toiminnan. Seurakunta on yhteistyökumppanimme ja monipuoliseen yhteistyöhön kutsuu neljän korin malli, johon sisältyvät periaatteet perustuvat Opetushallituksen päivitettyihin ohjeisiin. Niillä pyritään takaamaan uskonnonvapauden toteutuminen varhaiskasvatuksessa.

12. Etninen tausta, kansallisuus ja kieli

Päiväkodissämme on iloinen, kansainvälinen ilmapiiri: meillä on perheitä monista eri kulttuuritaustoista ja tämä luo positiivisella tavalla moninaisuutta päiväkotimme arkeen. Lapsille, joilla on äidinkielenä muu kuin suomen kieli tehdään Kielipeda-havainnointi suomen kielen taitotason määrittämiseksi. Lauluissa ja leikeissä hyödynnämme eri kieliä ja kulttuureita, esimerkiksi laulamme espanjaksi tai englanniksi syntymäpäivälaulun. Päiväkodissa käy paljon ulkomaalaisia suomen kielen opiskelijoita harjoittelujaksolla. Oppimisympäristöissä huomioidaan myös monikulttuurisuus, muun muassa leluissa ja kirjallisuudessa.

13. Henkiset ja fyysiset rajoitteet

Jokaisen lapsen tulee voida liikkua päiväkodin tiloissa omien kykyjensä, tarpeidensa ja toiveidensa mukaan. Tilamme ovat esteettömiä. Pihasuunnittelussa on huomioitu esteettömyys.

Kunnioitamme jokaisen lapsen yksilöllisiä ominaisuuksia ja huomioimme temperamenttien erot. Jos lapsen on haastavaa löytää leikkikavereita, autamme häntä siinä. Toimimme vaihtuvissa pienryhmissä ja tämä auttaa lapsia uusien kaverisuhteiden muodostamisessa.

14. Lasten osallisuus ja yhteistyö

Vaihtelevissa pienryhmissä toimiminen opettaa lasta tulemaan toimeen monenlaisten lasten kanssa. Lapsen mielenkiinnon kohteet huomioidaan toiminnassa. Annamme lapsen suunnitella ja toteuttaa toimintaansa omista lähtökohdistaan sekä valinnoistaan käsin ja kasvatuksellinen vastuu säilyy aikuisella. Lapset rakentavat leikkiympäristöjä omien ideoidensa pohjalta, esimerkkinä jäätelökioski

tai pizzeria. Vihreä lippu- toimintaan osallistuvat kaikki lapset aivan pienimmistä Hattivateista lähtien. Vihreä lippu-raadissa lapsen ääni kuuluu.

15. Kiusaamisen ehkäiseminen ja sovittelumenetelmät

Päiväkodissämme on kiusaamisen ehkäisysuunnitelma, joka päivitetään vuosittain. Aikuinen ei käännä selkäänsä lasten välisille riidoille. Henkilökunnalla on taitoa ja välineitä lasten ristiriitojen rakentavaan ratkaisemiseen ja kykyä huomata milloin voi olla kyse kiusaamisesta. Opetamme lapsia ymmärtämään toisen tunteita satujen ja tarinoiden sekä draaman keinoin. Lapset otetaan aktiivisiksi sovittelijoiksi heidän välilleen syntyvissä ristiriidoissa. Vanhempainillassa/ vanhempain aamukahveilla käsitellään aihetta. Huoltajat otetaan mukaan ideoimaan ennaltaehkäisevää toimintaa. Lasten välisistä riidoista kerrotaan huoltajille.

16. Päiväkodin aloittamiseen liittyviä toimintatapoja

Oulun kaupungilla on vuoden 2026 loppuun käynnissä hanke, jossa ns. koto-sosionomit avustavat maahanmuuttajaperheitä päiväkodin aloituksessa ja varhaiskasvatuksen käytäntöjen omaksumisessa. Käytämme tarpeen mukaan perheiden kanssa tätä palvelua.

17. Arvioinnin toteuttaminen

Tasa-arvoisten ja yhdenvertaisten toimintatapojen toteutumista arvioidaan tiimien palaverissa sekä päiväkodin viikkopalaverissa. Asian tiimoilta pidämme myös pedagogisia palaveria. Toteutamme myös toimintavuoden aikana asiakaskyselyitä huoltajille. Henkilökunta seuraa tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden koulutustarjontaa ja päivittää osaamistaan koulutusten kautta.

Tavoitteet toimintakaudelle 2026-2028

- henkilökunnan tietoisuuden ja osaamisen lisääminen yhdenvertaisuusasioissa koulutusten ja keskustelujen kautta
- lasten ja huoltajien osallisuuden toteutumisesta huolehtiminen
- leikin, liikkumisen ja sensitiivisen vuorovaikutuksen toteutuminen jokaiselle lapselle